

אהוד אינר אלס!

משמר של זכות הרעבה וחלוקת לחם-חסד באמצעות

והסדר. אין זה החוק של מדינת ישראל, וגם לא הסדר השורר ברחבת הכנסת, בי ירושלים הרחוקה. החוק שמו אהוד, והסדר שמו אבריאל.

בוקר אחד שיחק דוד ביטון, בן 9, בר חוב הראשי. עגלה רחומה לסוס עברה על פניו בצד השני של הכביש. מאחוריה חי גיחה בארסבלנות משאית. היא ניסתה ל־ עקוף את העגלה, דרסה את הילד המשחק. הנגד וכל עדיהראיה הובאו למשטרה. כמעט כל עדיהראיה סיפרו את אשר ראו: כי המשאית פגעה בילד.

עוד בו ביום סירסמה משטרת הגפה את ביוליסין התקריות היומיות. הוא כלל את הידיעה השיגריתית כי ילד נדרס למות על־ ידי סוס.

שום עגלון לא נעצר.

זה היה לפני חודש ועשרה ימים. שום חיק לא הוגש עד כה לבית-המשפט. אמר מסקת-ראשון אליהו דביר לחוקר חמולס הזה: "אני חושב שגם לא נגיש. אין הו־ כחות".

סימור זה יובן יותר אם תצורף לו רשימת הנפשות הפועלות.

● **אב חילד:** משה ביטון, שיכון 71 מס' 244, נעצר ביום ה'1 באפריל 1936 (שלושה שבועות לפני דריסת הילד) בעתן התפרעות בלשכת-העבודה בזמן תשלום ה־

משום מה, אלא דחוקא לתשלום מטרעה. אלברס קיבל 57 לירות. הוא לא ראה אר תו: האיש בלשכה גבה קודם-כל את מס הלשכה, את המס האחד, את המס העירוני ואת תובותיו של אלברס לצרכניה. כי את כרטיס-העבודה שלו מסר מזמן לצרכניה, כדי שזו תתן לו אשראי ותגבה את השכר. אילו קרא אלברס את ספרי המערב הי־ מרוע, או אילו שמע את שירי-העם הנוגים המתארים את אותם הימים, היה מבין כי היה זה המצב הרגיל במידה-עושה של כי בוש אמריקה, כאשר חברות-המכרות, חב־ רות-הרכבת והמטעים הפכו את פועליהן לעבדים, על-ידי כך שהכריחו אותם לצבור חובות עצומים בצרכניה-החברה ובמסבאה שלה. מן החובות האלה לא היתה לפועל כל תקווה לצאת א־פנעם.

אולם אלברס לא קרא את הספרים ההם. הוא רק ניחש כי כדאי לו מאד שלא לעורר את רובו של הפקיד. כי הפקיד נתן את יום העבודה, הוא קבע מי יקבל את המס־ רעה. הוא שלט על גורלם של אלברס ושכ־ עת ילדיו שלטון בלי מצרים. לחסד או ל־ רעב. אלברס ביקר במדעון הנכון, הצביע בעד המפלגה הנכונה.

חודשים אחדים לאחר שעלה לארץ, למד כבר אלברס לבטא כהלכה את המלים "אדון", "מוכיר", "לשכה", "כסף", "לחם" ולהבחין בין טוב לרע. הבחנה זו היתה משושה ביותר. הטוב התבטא במלה אחת.

גדול היה ח־כ מפא"י אהוד אבריאל. הבוס שנאם היה יצחק שטיינר, מזכיר מועצת פור עלי קרית-שמונה. הפרשים היו שוטרים דרוזיים ללא מספרים.

החברה היתה והנה מפלגת רבת-ראשים. יש לה שמות רבים: סניף מפא"י, לשכת העבודה הממלכתית, המועצה המקומית קר־ ית-שמונה, החברה לפיתוח קרית-שמונה, מועצת פועלי קרית-שמונה, קופת-חולים, הצרכניה, וסניף הנוער העובד. השמות הם רבים, אך המכונה הגדולה היא אחת.

אלברס אלבילה ראה את קרית-שמונה מרחוק, כגן-עדן עלי אדמות. המקום הרחב והמפוזר, לרגלי הרי מנרה ותל-חי, ליד מי החולה הרעננים, תואר לו עוד במרסי כי עיר המחור, בה יבנה עתיד לעצמו ולשבועת ילדיו.

הרושם הראשון לא דיכא אותו. המקום היה באמת יפה. אמנם לא ראה את האר־ בות השגיאיות של בתי-חרושת ומפעלי-תע־ שיה חרישים. אולם הוכן לו סתון והובטחו לו גדולות.

אך במקום עצמו לא היתה כל עבודה. מדי בוקר הגיעו למרכז הקריה עשרות מש־ איות מקיבוצי הסביבה. עלו עליהן כל ה־ אנשים שהיה בידם פתק. לאלברס אלבילה לא היה פתק.

חיש מהר גילה אלברס שהשגת הפתק אי־ נה דבר קל. בערב עליו לעמוד שעות על

ב סימטאות המרופשות של מחנה־ התועלים. קאמפ אייט", בין הצריפים המכוסים גות-סה, התרוצצו דמויות מעור תות-פנים. צעקות וקריאות-נגאי פילחו את האויר הלוחס בחום השמש.

על האכסדרה של משרד-החברה עמד אחד הבוסים, איים באצבעו על המשתוללים וגי־ סה לומר משהו. קולו טבע בים הצעקות. חצי לבנה הוטחה בחלון מאחורי גבו שהתנפץ לרסיסים.

חנות-החברה המבוהלה מיהר להגיף את תריסי-הברזל של מחסנו. ההמון הפרוע ה־

לכך, או למכור את הכרטיסים לבעל חנות המכולת ובית-הקפה (תמונה משמאל), גרינברג, הקונה אותם בניכוי של 25% עד 50% מסכום השכר המגיע, שחוא גם בלאו הכי שכר־ רעב. הסידור המכריח פועלים לקבל סחורה בצרכניה, נוגד את אמנת-העבודה הבינלאומית.

מטרעה, ובאשמה (כזובת) של שיכרות בי־ אותו מקום.

ביטון הובא למשטרה, הוכה על ידי הקצין דביר כמו ידיו, לא קיבל מזון במשך למעלה מ־24 שעות מעצרו. שום משפט לא הוגש נגדו.

קופת-חולים סירבה לתת לו תעודה על סצעיו, ללא אישור מוקדם מן המשטרה. המשטרה סירבה לתת לו אישור שהיכתה אותו. ידיו שלח תלונה בענין זה לשר המשטרה, שר המשפטים, מבקרה-מדינה וחי־ כנסת, שתויקה בתיק 24/1809/1110.

חוקר בית-הדין המשמעתי העליון של ה־ משטרה הגיע ביום ההמנה. כל המזומנים להעיד הופיעו בשעה הקבועה במשטרה, מאסרו בו במקום כמשתתפים בהפגנה, כ־ יכול.

● **חנה המעורב:** חבר כסר-גלעד, שהוא במקרה קבוצו של מרדכי שלו, מו־ כי מספא"י בקרית-שמונה.

מוסר החשכל: לא חשוב אם משהו נדרס. חשוב מי הנדרס ומי הנדרס.

★ ★ ★

אסתר חזן שאלה

אסתר חזן היא אשתו של הנאשם מס' 19 בתיק 102/36 של בית-משפט ה־ שלום כנסת. בעתן השתתפות בהפגנה הג־ דולה. בין השאר נאשם נסים חזן, בן 31,

מפא"י, הרע — כל השאר. אלברס הקפיד, לשובתו, על הבחנה זאת.

ביום הראשון, ה'5 במאי 1936, נקרא אל־ ברס להפגנה. הוא לא היסס, כי הקוראים היו האדונים עצמם, סקיד הלשכה וחבריו. הם רצו להפעיל לחץ על מוסדות גבוהים יותר. אולם אלברס הוא חסיד-מזב כשנמצא לפתע בין אלפי חבריו בכיכר, שכח את כל אשר למד, את חסדי הפקיד ואת של־ סוגו. הוא רק זכר את האכזבה הגדולה, את מצב ילדיו, את חיי החרות שראה מ־ רחוק בביקוריו המקריים בחיפה ובתל-אביב. ההפגנה נקראה על-ידי אנשי-מפא"י עצמם כדי ללחוץ על מרכז הלשכות ומשרד ה־ עבודה לחדש את הקצבת המיפרעות, שבוטלה לפתע ללא שום הסבר. כמו המהרלל בפראג, שלא יכול היה להשתלש על הגולם שיצר, יצאה ההפגנה מתחת ילדי מארגניה היא הפכה להפגנה נגד שליטי קרית-שמונה.

אלברס אלבילה שכח את עצמו. כשכולם צעקו, גם הוא צעק. כשכולם הרימו אבנים, הוא הרים. וכשנאסרו חבריו בבתיהם בל־ לה, גם הוא נאסר. וכך הוא הביר את המסקת-הראשון אליהו דביר, ראש הוועד המסרתית של המכונה בקרית-שמונה.

★ ★ ★

ילד נדרס למות

משטרת קרית-שמונה היא מוסד מיוחד במינו. היא משרתת את החוק

המודעה הגורלית התלויה על קיר הצרכניה בקרית-שמונה. מודיעה למעוניינים שהם יכולים לקבל אשראי בתנאי שיחמסרו את כרטיסי העבודה שלהם לצרכניה. הכוונה היא שחצרכניה עצמה תגבה את שכר-העבודה של הפועל. לפועלים אין ברירה אלא להסכים

שעות, בין מאות חבריו, לפני צריף קטן ומכוער. בסופו של דבר יוצא סקיד, קורא רשימה של שמות, מגיש לבעלי-השמות המאושרים פתק אדום צר. זהו יוסף-העבודה של מחמר-מחרתיים. אלברס היה תמיד זריז. הוא הבחין שלא כל אדם זוכה לאותו מספר של פתקים אדר־ מים. יש המקבלים יותר, יש המקבלים ס־ חות, יש שאינם מקבלים בכלל. הדבר היה תלוי בסקיד.

אלברס התעניין בסיבה. התברר לו כי את ימי העבודה הרבים מקבלים חברי מפא"י, וביניהם במיוחד אותם חברי מפא"י הידועים כאנשים שקטים. ממושמים, שאי־ גם רוטנים ואינם פותחים את הפה בצרכני־ יה, בבית-הקפה או בקיוסק.

★ ★ ★

פולחן חרימו אבנים

א **לברט חוא אב** לשבעה ילדים. הוא נכנס למפא"י, והוא לא פתח את הפה. בזה לא נגמריו הצרות. הוא קיבל את ה־ מאכסימום של ימי עבודה — 21 בחודש אפריל. אולם הוא לא קיבל את השכר. ל־ שוא ביקש, התתן, הזכיר את ילדיו ואת הצורך לקנות להם אוכל. נאמר לו כי לכל המוקדם יגיע השכר — 105 לירות עלובות — בעוד שלושה חודשים.

אך לא הכל היה אבוד. כעבור שבועיים הגיע כסף לקריה — לא לתשלום השכר,

תער על משרד-החברה וניסה להעלותם בי־ אש.

אותה שעה ישבו בחדרו של השריף מנהלי החברה המבוהלים, ששוחי-פנים ו־ חיזורים, האוינו לדבריו של הבוס הגדול, שבא מן הבידה.

"בוס, הכוחות שלי לא הספיקו", אמר השריף וניגב את הזיעה הקרה מעל מצחו האדמוני.

"קרא לגדוד הפרשים!" אמר הבוס בקול שקט, כשידיו נחות על חיקו המצותח.

כעבור שעה קלה כבר רקעו על הכביש פרסות הסוסים של גדוד הפרשים במדיו ה־ מבריקים. "אש!" צעק המפקד. מטח של יר־ יות פילח את האוויר.

ההמון המבוהל נשבר. חוך מנוסה אי־ מה חזר כל אחד לחורו, מרעיד מפתח. ה־ שקט חזר על כנו, מוסרע רק על-ידי רקיעת המגמים של הקלגסים, שאסרו עשרות סו־ עלים, לפי רשימות מוכנות מראש. הבוסים נשמו לרווחה. בעל המסבאה פתח את תריסי צריפו והעלה אור...

עד כאן היה זה דף סכל ספר חגגון על המערב הפרוע. מבאן מתחיל סיפורו מן הצפון הפרוע של ישראל — סיפורו של קדיית שמונה.

★ ★ ★

אלברט חישא את המחור
שריף היה מסקת-ראשון אליהו דביר, ממקד משטרת קרית-שמונה. הבוס ה־